Ner 95—97.

# DZIENNIK RZĄDOWY
# WIELKIEGO KSIĘSTWA
# KRAKOWSKIEGO.

W Krakowie dnia 19 Lipca 1854 r.

## NAJWYŻSZY PATENT [215]

*z dnia 26 czerwca 1854 r. dotyczący pożyczki dobrowolnéj w summie 500 milionów zł. reń.*

My Franciszek Józef Pierwszy z Bożéj łaski Cesarz Austryi, Król Węgier i Czech itd. itd.

Nadzwyczajne wypadki, któremi nasza Monarchia przed kilkoma laty była dotknięta, syrowadziły nietylko niestósowność między wydatkami i przychodami państwa, lecz pociągnęły także za sobą bardzo szkodliwe zmniejszenie waluty krajowéj.

Przez jednostajne uorganizowanie Monarchii, otworzyły się wprawdzie źródła do trwałego ekonomicznego i finansowego wzmocnienia państwa. Wzmagają się także ciągle przychody publiczne.

Jednakże z drugiéj strony wymagały nadzwyczajnych kosztów wydatki dla spiesznego przyprowadzenia głównych linij kommunikacyjnych, następnie nakazane powtórnie ze względu na europejskie stanowisko potęgi nieodzowne wystawienie znacznych sił zbrojnych, tak dalece, że

rozporządzenia, któreśmy wydali Naszemi patentami z 28 Czerwca 1849 *) i 15 Maja 1851 **) dla przywrócenia porządku w ekonomii państwa i w pieniądzach, nie mogły dotychczas wywrzeć dostatecznie pomyślnych skutków. Groźny skład politycznych stósunków w najnowszym czasie w południowych prowincyach państwa, i potrzebne przez to dla utrzymania honoru i najważniejszych interesów Monarchii rozwinięcie wojskowych sił, wymagają oprócz tego znacznych wydatków.

W takich stósunkach nakazują najnaglejsze względy pomyślności publicznéj użyć stanowczego i obszernego środka, któryby był w stanie usunąć z jednéj strony zmniejszenie waluty krajowéj i przyprowadzić ją znowu na walutę metalu, a z drugiéj strony dostarczyć środków do pokrycia nadzwyczajnych potrzeb państwa.

W przekonaniu, że w takiém rozporządzeniu mają udział najważniejsze interesa Naszych wiernych poddanych i że przeto w czynném ich przykładaniu się zawarta jest najpewniejsza rękojmia przywiedzenia go do skutku, postanowiliśmy za wysłuchaniem Naszych Ministrów i Naszéj Rady państwa, nakazać w tym celu otworzenie dobrowolnéj pożyczki, któréj przychód będzie użyty do namienionych zamiarów, i do któréj każdy według swoich sił przyczyniać się może.

Mamy niezawodną nadzieję, że Nasi wierni poddani przychylą się jak najchętniéj z udowodnionym w każdym czasie patryotyzmem do wydanéj do nich Naszéj odezwy i mając na względzie publiczny pożytek i ważność zamiarów przez czynne i dostateczne uczestniczenie w téj pożyczce, będą popierać jak najsilniéj tak dobro ogółu jakoteż własne interesa.

Stósownie do tego rozporządzamy jak następuje:

---

*) Nr. 296 dzien. ust. państwa.— **) 118 dzien. ustaw państwa.)

1. Otworzy się pożyczka w kwocie najmniéj trzechset pięćdziesiąt milionów, a najwięcéj pięciuset milionów reńskich, w drodze mającéj się rozpocząć w całéj monarchii subskrypcyi.

2. Emisya pożyczki nastąpi po cenie dziewięćdziesięciu-pięciu reńskich waluty bankowéj za każde sto reńskich w obligacyach długu państwa.

3. Obligacye długu państwa téj pożyczki będą uprocentowane po pięć od sta w srebrnéj albo złotéj monecie, przyczém złoto nie będzie przyjmowane w wyższéj wartości jak $15\frac{1}{2}$-krotnéj wartości srébra.

4. Wpłata, jeżeli subskrybowana ogółowa kwota nieosiągnie cztérechset milionów reńskich, ma być podzielona na trzy lata; jeżeli ta kwota osiągnie cztéry-sta do cztéry-sta-pięćdziesięciu milionów reńskich, na cztéry lata; a jeżeli się podniesie do summy cztéry-sta-pięćdziesiąt do pięciu-set milionów reńskich, na pięć lat w ten sposób, że w każdym roku będą wyznaczone dziesięć równych jednako od siebie odległych rat.

5. Dalszy sposób subskrypcyi i wpłat rówie jak stósowne ułatwienia dla subskrybentów, należy postanowić i ogłosić osobnym dekretem ministeryalnym.

6. Naszemu Ministrowi finansów w porozumieniu z Naszym Ministrem spraw wewnętrznych polecono wykonanie tego rozporządzenia.

Dano w Naszém Césarskiém głównem i rezydencyonalném mieście Wiédniu dnia dwudziestego szóstego czerwca w tysiąc ośmset pięćdziesiątym czwartym, Naszego panowania w szóstym roku.

**Franciszek Józef**, m. p. (L. S.)

Hrabia *Buol-Schauenstein* m. p. Baron *Bach* m. p. *Baumgartner* m. p. Z Najwyższego rozkazu: *Ransonnet* m. p.

## ROZPORZĄDZENIE

c. k. Ministeryów spraw wewnętrznych i finansów z 5. lipca 1854 *) o przepisanych w porozumieniu sposobach nakazanéj najwyższym patentem z dnia 16. czerwca 1854 (nr. 158 dzien. ust. państwa) w obwodzie całego państwa pożyczki subskrypcyjnéj.

Stósownie do najwyższego patentu z 26. czerwca 1854, którym jest nakazana w obwodzie całego państwa subskrypcya na pożyczkę najmniéj 350 a najwięcéj 500 milionów w podwójnym zamiarze: ażeby walutę krajową sprowadzić znowu na walutę metalową, następnie ażeby dostarczyć środków na pokrycie nadzwyczajnych potrzeb państwa, ogłaszają się następujące postanowienia:

§. 1. Subskrypcya na tę pożyczkę otwiera się dnia dwudziestego lipca b. r., a zamyka się dnia dziewiętnastego sierpnia b. r.

§. 2. Emisya pożyczki nastąpi po cenie dziewięćdziesiąt i pięciu reńskich waluty bankowéj za każde sto reńskich obligacyj.

§. 3. Obligacye téj pożyczki opiewające na oddawcę, będą wydane w kwotach 20 r., 50 r., 100 r., 500 r., 1000 r., 5000 r. i 10,000 r.; również może subskrybent otrzymać na żądanie opiewające na imię obligacye, które będą wydane na każdą kwotę niemniejszą jak 20 r.; a od których procenta tylko za kwitem podnosić należy.

---

*) Zawarty w wydanym d. 6. lipca 1854 LVII Zeszycie Dziennika ustaw Państwa pod Nr. 159.

§. 4. Uprocentowanie téj pożyczki następuje po pięć od sta półrocznie każdego 1. lipca i 1. stycznia w monecie srebrnéj według stopy konwencyjnéj po 20 reńskich na kolońską grzywnę czystego srebra; albo według wyboru administracyi państwa w złotéj monecie w stósunku od czystéj grzywny złota niewięcéj jak piętnaście i pół czystéj grzywny srebra.

Do podniesienia procentów będą wydane z opiewającemi na właściciela obligacyami połroczne każdego 1. stycznia i 1. lipca przypadłe kupony.

Piérwszy kupon przypada d. 1. lipca 1855.—Po d. 1. stycznia będą wynagrodzone procenta po 5 od sta we wszelkich spłatach za potrąceniem tym ostatnim.

§. 5. Najmniejsza kwota, którą można mieć udział w pożyczce jest 20 r. w imiennéj wartości obligacyi długu państwa, i każda kwota, którą się subskrybuje na obligacye, na oddawcę, musi się dać wyrównać przez oznaczone w §. 3 kwoty obligacyi.

§. 6. Deklaracya uczestnictwa w téj pożyczce następuje za pomocą załączonego poniżéj formularza.

Do przyjmowania deklaracyj i kaucyj są umocowane:

*W Wiédniu:*

C. k. Kassa długów państwa,

Magistrat,

Uprzywilejowany austryjacki bank narodowy;

*W krajach koronnych:*

C. k. główne Kassy krajowe,

C. k. filialne Kassy krajowe,
Kassy uprzywil. austryackiego narodowego banku,
c. k. kassy zbiorowe i
c. k. urzędy podatkowe.

W zamiarze ułatwienia uczestnictwa pozwala się zresztą politycznemu szefowi każdego koronnego kraju albo administracyjnego okręgu, wydać jeszcze inne rozporządzenia pod względem wydawania deklaracyj.

§. 7. Jako kaucyę za ścisłe wypełnienie postanowień pożyczki należy złożyć pięć procent subskrybowanéj summy.

Przy złożeniu kaucyi będzie doręczony subskrybentowi certyfikat pożyczki.

§. 8. Kaucyę należy złożyć albo w gotowych pieniądzach, to jest: w monecie metalowéj, w papierowych pieniądzach państwa albo w banknotach; albo téż w austryackich w monecie konwencyjnéj uprocentowanych obligacyach długu państwa i biletach lombardzkiego banku Monte, w obligacyach uwolnienia od ciężarów gruntowych austryackiego koronnego kraju, w obligacyach do wylosowania dawnego długu państwa, w c. k. losach pożyczki z lat 1834, 1839 i 1854, równie jak w rewersach rent Como albo téż w parcyalnych asygnatach hipotekarnych.

Obligacye nieopiewające na oddawcę, muszą być winkulowane na tę pożyczkę jako kaucya.

§. 9. Uprocentowane obligacye długu państwa, bilety lomb. banku Monte i obligacye uwolnienia od ciężarów gruntowych będą przyjmowane w dwudziestokrotnéj wartości swego rocznego procentowego do-

chodu, ztąd np. 5procentowa obligacya 100r. za 100r., 3procentowa 100r. za 60r., 2½ procentowa banku miasta Wiédnia za 50r., a zapisy pożyczek państwa do wylosowania z roku 1834 za 1000r., takież same zapisy z roku 1839 za 300r., zapisy pożyczki z roku 1854 za 250r., rewersa rent Como za 14r.

§. 10. Można złożyć kaucyę także w następnych opiewających na oddawcę, albo na składającego kaucyę należycie żyrowane efekta:

w galicyjskich listach zastawnych;

w obligacyach prioritatis austryackiego towarzystwa żeglugi parowéj, żeglugi parowéj Lloyda, austryackiéj i północnéj kolei żelaznéj Cesarza Ferdynanda, pod temi samemi warunkami, jak obligacye długu państwa;

w akcyach austryackiego narodowego banku z wypłaconemi zupełnie interymalnemi rewersami na akcye nowéj emisyi za 1600r.;

w akcyach Budwejsko-Linckiéj-Gmundyńskiéj kolei żelaznéj za 250r.; niższo-austryackiego eskomtowego towarzystwa za 500r.; Wiédeńskiego parowego młyna za 500r.; Wiédeńskiego pierwszego towarzystwa imobiliów za 500r.; następnie w płaconych zupełnie akcyach następujących towarzystw:

austryackiéj parowéj żeglugi na Dunaju za 500 r.;

północnéj kolei żelaznéj Cesarza Ferdynanda za 1000r.;

żeglugi parowéj austryackiéj Lloyda za 500r.;

następnie za pomocą niewinkulowanéj książeczki austryackich kass oszczędności za wykazaną w nich należytość — ale tylko w miejscu kassy oszczędności i jéj filiałów.

§. 11. Osobne publikacye obwieszczą te ułatwienia, które przy składaniu kaucyi i wpłaceniu będą przyzwolone właścicielom monarchicznych lennictw i fideikomisów, tudzież wielkiéj posiadłości gruntu w ogóle, opiekunom i kuratorom pupilów, gminom i korporacyom, następnie ferwalterom zakładów, fundacyj, funduszów itd. zostających pod publicznym nadzorem lub kontrolą w ogóle; byłym właścicielom dóbr w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Województwa z Temeskim Banatem i w Siedmiogrodzie w szczególności, nakoniec wszystkim osobom, które z publicznych kass pensyą pobierają.

§. 12. Kto składa kaucyę w efektach, ma je wyszczególnić na odwrotnéj stronie deklaracyi subskrypcyjnéj, a prócz tego załączyć także kopię tego spisu, który potém zaopatrzony urzędowém potwierdzeniem kassy, składającemu kaucyę będzie zwrócony.

§. 13. Kto złożył kaucyę w efektach, otrzyma ją napowrót po zapłaceniu drugiéj raty; ale otrzyma tylko od trzeciéj raty przypadającą na jedną ratę kwotę obligacyi długu państwa téj pożyczki, gdyż dwie wpłacone raty służą za kaucyę.

§. 14. Jeżeli ten, który złożył kaucyę w efektach, nie zapłaci pierwszéj raty aż do zapadnięcia drugiéj raty, albo drugiéj raty aż do zapadnięcia trzeciéj raty (§. 19.), będą efekta według statutów giełdy sprzedane, uzyskana kwota będzie traktowana jako kaucya od tego dnia, w którym wpłynęła, a jeżeli przewyższa kwotę dwóch pierwszych rat, będzie policzona jako zapłacenie z góry na następną ratę. Ale jeżeli

przychód nie osiągnie téj kwoty, wtedy przypada na eraryum i wszelka pretensya partyi gaśnie z pożyczki.

§. 15. Wpłaty na pożyczkę należy uiszczać w monecie metalowéj, w papierowych pieniądzach państwa lub banknotach, w wylosowanych i już zapadłych losach pożyczki z lat 1834, 1839 i 1854, w zapadłych albo w przeciągu dziesięciu dni mających zapaść kuponach austryackich obligacyj długu państwa i obligacyj uwolnienia od cieżarów gruntowych koronnych krajów austryackich, ale w tych ostatnich tylko w samym przynależnym koronnym kraju, albo w parcyalnych asygnatach hipotekarnych. Mające się policzyć od dnia wpłaty aż do dnia zapadnięcia parcyalnych asygnatów hipotekarnych $4\frac{1}{2}$ procentowe lub 5 procentowe prowizye musi strona wynagrodzić.

§. 16. Wpłata ma nastąpić w téj kassie, w któréj kaucyę złożono, następnie w ratach i w tych dniach, które po zamknięciu pożyczki będą ogłoszone osobnym dekretem Ministerstwa finansów w ten sposób, że zgodnie z zawartemi w Najwyższym patencie głównemi zarysami ma nastąpić w przeciągu trzech tat wpłata, jeżeli cała subskrypcya nie dochodzi 400 milionów reńskich; w przeciągu czterech lat, jeżeli dochodzi 400 do 450 milionów; w przeciągu pięciu lat, jeżeli dochodzi 450 do 500 milionów, a to rocznie w dziesięciu równych ratach.

Na wszelki sposób należy zapłacić piérwszą ratę $2\frac{1}{2}$ procent subskrybowanéj kwoty dnia 30 Września 1854, a drugą ratę nie wcześniéj jak 31 Października 1854.

Wolno jednak stronom zapłacić jedne lub kilka rat razem już przed czasem ich zapadnięcia.

§. 17. Złożona w gotówce kuacya i każda wpłacona rata będzie uprocentowana zacząwszy od dnia złożenia, stósownie do postanowień §. 4, jeżeli kwota jéj dosięga lub przewyższa 100r. Kwoty niżéj 100r. będą uprocentowane od 1 miesiąca następującego po dniu wkładki. Tym, którzy złożyli kaucyę w gotówce, będą natychmiast wypłacone przypadające obligacye długu państwa za wpłacone dalsze kwoty; jednak przypadająca na kaucyę kwota obligacyi długu państwa będzie wydana aż przy wpłaceniu ostatniéj raty.

§. 18. Przy wpłaceniu zapadłéj dnia 30 Września 1854 raty, będzie doręczony stronie za zwróceniem certyfikatu, który jéj doręczono przy złożeniu kaucyi, rewers pożyczki, który przy wpłaceniu każdéj następującéj raty należy pokazać, a przy uiszczeniu ostatniéj raty kassie zwrócić.

§. 19. Kto nieuiszcza raty w wyznaczonych terminach, ma wynagrodzić procenta zwłoki po 6 od sta; jeźli jednak w dniu zapadnięcia przyszłéj raty jeszcze nie jest zapłacona dawniéj zapadła rata, traci subskrybent prawo względem każdéj jeszcze niezapadłéj raty, a kaucya przypada na rzecz skarbu publicznego.

§. 20. Rezultata subskrypcyi na tę pożyczkę, która na mocy Najwyższego patentu z 26 Czerwca 1854 osiągnęła kwotę najmniéj 350 milionów, będą tak w ogóle jak w szczególe publikowane.

§. 21. Ponieważ w najkrótszym czasie nie będą już istnieć papierowe pieniądze państwa, a przywrócenie pełnéj wartości waluty krajo-

wéj zależy odtąd od spłacenia długu państwu austryackiemu narodowemu bankowi, więc przy zamknięciu subskrypcyi z przychodów pożyczki, bądź subskrybowana kwota wynosi 350 bądź 500 milionów, będzie przesłana bankowi summa, która jest dostateczna na to, ażeby w połączeniu z wynoszącemi rocznie niemal $3\frac{1}{4}$ milionów reńskich normatywnemi amortyzacyami dawniejszego długu i zapłaty 10 milionów reńskich rocznie z przychodu ceł według konwencyi z 23 Lutego 1854, zmniejszyć cały dług, który państwo winno bankowi, w przeciągu peryodu wpłacania pożyczki aż do kwoty 80 milionów. Natomiast będzie narodowy bank tak wcześnie, jak tylko można, w przeciągu tego peryodu wpłacania zmuszony rozpocząć znowu wykupowanie swych banknotów za monetę metalową.

Baron *Bach*, m. p.
*Baumgartner*, m. p.

## F o r m u l a r z
Deklaracyi subskrypcyjnéj.

Niżéj podpisany oświadcza do rąk

że uczestniczy w otworzonéj w Lipcu 1854 pożyczce państwa kwotą

reńskich w imiennéj wartości obligacyj długu państwa i poddaje się wszystkim w téj mierze przepisanym warunkom.

Dla zabezpieczenia przyjętych na siebie tą deklaracyą zobowiązań składa przepisaną kaucyę, a to w gotówce w kwocie
a w efektach (według spisu znajdującego się na odwrotnéj stronie téj deklaracyi) w postanowionéj kwocie wartości

reńskich.

. . . . . . dnia Lipca 1854.

Uprasza się strony, ażeby dołączyły podpis i pomieszkanie.

(Na odwrotnéj stronie deklaracyi subskrypcyjnéj należy wydrukować):

S p i s

złożonych w miejsce kaucyi efektów.